

Point of no return

Christian Deterink

Daar was het dan, datgene wat Engelstaligen ‘the point of no return’ pleegden te noemen. Het was het hele precaire moment dat hij in de trekker dat een klein weerstandje voelde, voordat hij die helemaal ingedrukt was. Alsof niet alleen hij, maar ook zijn pistool over een drempeltje moest worden geholpen.

En hiermee was dan het hele mechanisme onomkeerbaar in gang gezet waarvan hij tijdens de lessen wapenleer op de politieacademie de fijne details had geleerd. De haan die hard neerkomt op de achterzijde van de kogel. Het kruit in die kogel dat door de klap tot ontbranding komt. Het projectiel dat hierdoor met enorme kracht wordt gelanceerd, de enige mogelijke richting in waar het naar toe kan: het uiteinde van de loop. De kamer die wordt doorgeladen. En de kogel die de loop verlaat en vervolgens haar weg vervolgt in de grote wijde wereld, onstopbaar en ongenadig op zoek naar iets waar het zich een weg naar binnen kan boren.

Peter had dit moment altijd gevreesd, het moment dat hij in een positie terecht zou komen waarin hij zich genoodzaakt zou zien om zijn dienstwapen te gebruiken. Alle bijna twintig dienstjaren die hij inmiddels achter zich had, had hij die angst ver weten weg te stoppen. Maar ondanks alle schietoefeningen en psychologische trainingen was die angst altijd nooit helemaal verdwenen. Het sluimerde op de achtergrond, als een geduldig monster dat zich verstopte in een donker bos.

In alle voorgaande jaren was het nog nooit zo gekomen dat hij had moeten schieten in een echte situatie. Alhoewel het wel soms dichtbij gezeten had. Zoals die keer bij die beladen voetbalwedstrijd bijvoorbeeld, toen de supporters van beide clubs een heuse veldslag in de stad waren begonnen. Samen met drie andere agenten was hij in het nauw gedrongen en op een gegeven moment waren ze volledig omringd door kwaadwillende relschoppers. Peter had net als zijn collega's zijn wapen getrokken en waarschijnlijk hadden ze dat nog gebruikt ook, als ze niet op dat moment waren ontzet door een ME-busje dat de relschoppers met een waterkanon uit elkaar had gedreven.

Of neem die keer dat ze achter een man hadden aangezetten die even daarvoor een mislukte gewapende overval had gepleegd op een tabakszaak. Er was veel geweld gebruikt en de eigenaar was zwaar mishandeld voordat de overvaller onverrichterzake het hazenpad had gekozen. Peter had door een verlaten steeg gerend, hiermee zijn collega met enkele tientallen meters achter zich latend. De overvaller was een voetgangersbrug op gerend maar was hier midden op stil gaan staan. Hij had zich

omgedraaid in een bijna uitdagende pose, alsof hij zich afvroeg waarom zijn achtervolger er zo lang over deed.

Peter, die zijn dienstwapen al had getrokken, had meteen begrepen dat de situatie voldeed aan alle richtlijnen uit het boekje om de overvaller neer te schieten. Hij had een ongehinderd zicht, er bevonden zich geen omstanders in de omgeving en gezien de wijze waarop de overvaller de eigenaar van de tabakszaak had mishandeld, was het gebruik van gepast geweld geoorloofd. Maar toen Peter aanlegde, zwaar hijgend van de inspanningen, was hij bekropen door twijfel. Het pistool trilde in zijn hand, net zoals de vinger die zwaar op de trekker lag. En een moment later was het moment al vervlogen, toen de overvaller zich op zijn schreden had omgedraaid en was weggerend. Peter meende zelfs dat de man een spottende grijns op zijn gezicht had gehad, maar hij had zich later altijd voorgehouden dat hij zich dat verbeeld moest hebben.

“Wat was dat nou?”, had zijn collega later gevraagd, toen de overvaller heen inmiddels was ontsnapt en zij in de tabakszaak de schade aan het opnemen waren.

Peter had zijn schouders opgetrokken: “Domme pech. Ik kreeg hem gewoon niet goed niet goed in het vizier.” Zijn collega had begrijpend geknikt, maar Peter had stiekem wel beter geweten.

En nu was het eindelijk dan alsnog gebeurd. Met afgrijzen observeerde Peter het pluimpje aan het uiteinde van de loop en bijna afwezig begon hij de terugslag van het pistool op te vangen. Het enige wat natuurlijk voor zijn menselijke oog niet zichtbaar was, was de kogel zelf. Want hoezeer de tijd ook leek te zijn vertraagd, de werkelijkheid was niet zoals in die ene film die hij een paar jaar geleden had gekeken. Hij was de naam vergeten, maar er zat een scene in waarin de hoofdpersoon was beschoten. Hij was echter in staat de tijd te manipuleren en zelfs bijna stil te zetten. In ieder geval in die mate dat hij in staat was geweest, ver achterover hangend, de kogels te ontwijken. Ze waren over hem heen gevlogen als een groepje nijldige bijen.

Hoe anders was het in het echt! Want hierin wist hij alleen dat de kogel zich ergens in de ruimte voor hem moest bevinden; ergens tussen hem en de belager op wie hij zijn pistool had gericht.

De verbijstering in hem over dat hij in deze situatie was terecht gekomen, bloeide in hem op. Er viel Peter in dat het donker brommende voorgevoel dat hij al de hele avond had gehad, er dus toch niet voor niets was geweest. En dat was nog voordat de meldkamer een inbraakalarm had doorgegeven. Maar dat was niet het hele verhaal, want Peter wist dat hij eigenlijk de hele dag al uit zijn hum was geweest. Dat had er alles mee te maken dat hij die ochtend een stevige aanvaring met zijn zoon had gehad.

“Wesley, waarom ben je nog niet op?”, had hij die ochtend gevraagd toen hij had gemerkt dat zijn zoon nog in bed lag, “je had allang op je werk moeten zijn!”

Wesley kreunde en gromde iets dat werd gesmoord in zijn kussen.

“Geef me antwoord! Wesley?”

“Pa, ik heb je toch al gezegd dat ik niet meer terug ga?”

Peter masseerde gefrustreerd met zijn vingers zijn gesloten ogen. Hij had gehoopt, nee: verwacht, dat zijn zoon inmiddels wel weer was bijgedraaid van de woedeaanval van afgelopen vrijdagavond, net nadat hij van zijn werk was terug gekomen. “Je wilt toch niet ontslagen worden?”

“Dat interesseert me geen fuck pa! En laat me nu slapen...”

Peter voelde de woede in zich opkomen en stapte de bedompte kamer binnen. In het voorbijgaan klikte hij het licht aan: “Wesley! Net nu je eindelijk een vaste baan had!” Afwezig registreerde hij hoe rommelig het in de kamer was, met de favoriete kleding van Wesley, inclusief een zwart mutsje met wit ‘NYC’-logo zoals altijd op zijn bureaustoel gekwakt.

“Ik ga niet! Ze kunnen van mij allemaal de vinkentering krijgen, die kankerlijers”, klonk de krakerige stem van Wesley, die zich naar de muur draaide. Had hij weer teveel gedronken gisteravond? Peter had hem in ieder geval pas laat horen thuis komen, toen hij zelf al in bed gelegen had.

“Zo praat je niet in mijn huis!” Hij liet zijn vlakke hand hard neerkomen op het kussen, vlak naast de warrige haardos van zijn zoon. Die kwam geschrokken half overeind en draaide zich naar hem om. “Laat me!”, siste hij. Met bloeddoorlopen ogen keek hij zijn vader ronduit bedreigend aan.

Peter deed onbewust een stap terug en niet voor het eerst werd hij bevangen door de twijfel. Had hij zijn zoon wel in huis moeten nemen? De vraag viel hem in wat er verkeerd was gegaan, en wanneer? Had de echtscheiding, of moest je zeggen: vechtscheiding, van vijf jaar geleden Wesley onrepareerbare schade toegebracht? Of waren het de vrienden die zo’n slechte invloed hadden op Wesley? Niet voor het eerst had Peter in ieder geval het gevoel opgescheept te zitten met een achttienjarige zoon die hij nauwelijks meer kende en waar hij al helemaal geen enkele invloed meer op uitoefende. En dat was iets wat hij zichzelf kwalijk nam.

“Als je maar goed weet dat ik het vertik je in mijn huis te laten wonen als je weer in de bijstand belandt en je op mijn portemonnee moet teren.” Peter had geprobeerd het op krachtige toon te zeggen, maar het klonk hem opeens zwak in de oren. Want had hij niet zojuist ook een beetje toegegeven?

“Ik kom wel aan mijn geld”, zei Wesley die neerzakte op zijn kussen, “wees daar maar niet bang voor! Ik heb het gisteren uitgebreid besproken met mijn maten.”

Peter wist niet wat hij daar op moest zeggen. Wat bedoelde Wesley daar nou weer

mee? Hij keek toe hoe Wesley, op zijn rug liggend in bed, een sigaret opstak uit het pakje dat hij van zijn nachtkastje had gegrist. Peter probeerde niet eens te bedenken hoe vaak hij Wesley had verboden in zijn slaapkamer te roken. Hij opende zijn mond om er wat van te zeggen, toen Wesley zei:

“Doe je het licht weer uit, alsjeblieft?” Dat ‘alsjeblieft’ had een spottend toontje dat Peter niet was ontgaan, maar toch voldeed hij aan de wens toen hij met stramme spieren van frustratie de kamer uit liep.

De aanvaring met zijn zoon had hem de hele dag dwars gezeten, als een graat die in je keel blijft steken. De En toen was er laat op de avond, tegen middernacht, een oproep gekomen vanuit de meldkamer. Het inbraakalarm was afgegaan bij het distributiecentrum van uitgerekend de Dixons en hierop was de politie gebeld. Het had Peter meteen weer laten terugdenken aan zijn zorgen rondom zijn zoon.

Samen met zijn collega Dirk was hij naar het bedrijventerreinen toe gereden om de situatie te inspecteren. Peter had de hele weg stuurs uit het raam gekeken op de passagiersstoel. Het was een gure nacht, met een striemende regen en temperaturen die richting het nulpunt kropen en er viel hem in dat het in zijn hoofd al even onrustig was.

“Het ziet er verlaten uit”, vond Dirk toen ze waren uitgestapt en de donkere hal bekeken. Afgezien van enkele lantaarns langs het manshoge hekwerk brandde er geen enkel licht. Het leek wel alsof alle leven uit deze plek was gezogen, vond Peter, maar hij besloot dat niet hardop te zeggen.

“Verrekte koud ook”, bracht hij daarom maar moeizaam uit, en hij trok de rits van zijn jas verder omhoog.

Ze liepen naar de toegangspoort in het hek. Het portier van een auto die daar stil stond ging open en er stapte een man uit.

“Eindelijk”, zei die, “waar bleven jullie zo lang?”

“Meneer Derksen? U had gebeld?” Dirk gaf de man een kordate hand en Peter volgde zijn voorbeeld. Dit moest de vestigingsleider zijn, begreep hij.

“Inderdaad. Ik zal de poort openmaken.” Derksen frommelde aan een slot en zwiepte toen het hek open.

“Doen jullie eerst een rondje om de loods, dan kijk ik binnen”, zei hij daarna zonder achterom te kijken. Dirk en Peter keken elkaar bevreemd aan; ze waren het niet gewend zo gecommandeerd te worden.

“Vooruit dan maar”, zei Dirk berustend en hij richtte zich tot Peter: “Ga jij rechtsom?” Hij klikte zijn zaklantaarn aan en liep naar de linkerzijde van het gebouw. Peter masseerde zijn door de regen vochtig geworden gezicht en zuchtte. Hij keek de andere twee mannen na die zich hem verwijderden en zette zich ten slotte zelf in beweging.

Hij liep langs behoedzaam langs het gebouw en kwam terecht in een smalle doorgang ingeklemd tussen de loods en een rij met zeecontainers. Het leek er verlaten, alhoewel het zicht beperkt was door het weinige licht en de nog steeds in zijn gezicht zwiepende regen. Hij liep nog een eind verder tot er opeens op een meter of twintig van hem een zijdeur van de loods naar buiten open klapte. Vervolgens stommelde er een figuur naar buiten, half struikelend over de drempel.

“Halt!”, riep Peter, die probeerde niet in zijn stem te laten blijken hoe geschrokken hij was. Dit moest wel de inbreker zijn, besepte hij, die, gealarmeerd doordat Derksen het pand was binnen gekomen, zo snel mogelijk op de vlucht wilde slaan. Met zijn rechterhand frommelde hij aan de sluiting van zijn holster.

De inbreker draaide zich naar hem om, nog steeds grotendeels in schaduwen gehuld. Toch zag Peter meteen dat hij iets in zijn rechterhand hield, iets wat heel erg leek op een...

“Staan blijven”, riep Peter nog een keer en hij richtte met zijn linkerhand de zaklantaarn op de inbreker terwijl hij met z'n andere hand zijn inmiddels uit de holster bevrijde pistool hief. In een politiefilm had hij onlangs gezien hoe agenten bij zoiets hun armen kruisten en hun 'pistolarm' ondersteunden met de andere. Bijna afwezig herinnerde hij zich dat hij dat meteen een goed idee had gevonden en eens in de praktijk moest brengen. Maar daar was het nu al te laat voor.

De beverige lichtstraal van zijn zaklantaarn, die deels door de regen werd gesmoord, gleed enkele momenten over de inbreker heen en even leek Peter iets in hem te herkennen. Toen werd die gedachte alweer weggedrukt, toen hij een glimp opving van hetgeen de inbreker in zijn hand had. Iets zwarts en glimmend, iets dreigends...

“Handen omhoog en laat dat pistool vallen”, brulde hij zo hard mogelijk.

De inbreker draaide zich traag naar hem om, “Ik...”, zei hij en op hetzelfde moment hief hij zijn rechterarm...

En zo was Peter uitgekomen bij zijn 'point of no return'. En de hele dreiging van de situatie, het besef dat hij misschien wel in levensgevaar was. Dat alles had hem tot zijn daad gebracht een schot af te vuren op zijn belager. Maar op hetzelfde moment dat de kogel de belager raakte, en hij in elkaar kromp, werd Peter even hard geraakt, door twijfel. Want het voorwerp dat nu uit de rechterhand viel van de inbreker, was niet een pistool, maar een breekijzer. Maar dat was nog niet eens het ergste. Dat was dat hij nu pas de zwarte muts herkende die zijn slachtoffer droeg. Het 'NYC'-logo, hij had het thuis ook gezien...